No. 2892 Woensdag 27 Oct. 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

OORLOGSCORRESPONDENTEN IN CHINA. Vreemde journalisten en pers fotograven aan het front in China zijn toegerust met stalen helmen, daar hun werk zeer gevaarlijk is. Hier ziet men de journalisten verzameld buiten het hoofkwartier van de Japanse „Navy" in Shanghai.

Nederlandse Werelduitzendingen.

Elke avond wanneer men de radio beluistert, Duitsland, Engeland, Amerika of welk ander land ook, dan zal steeds menig Nederlander in Oost en West of op een of andere eenzame post, de klacht geslaakt hebben: waarom kan Nederland nu ook geen uitzendingen geven?

Nederland is een klein land, wat in vele dingen groot wil zijn, wat prat gaat op prestaties van waterbouwkunde, scheep- en luchtvaart en op wat door een wereldfirma als Philips gepresteerd wordt op radiogebied, maar naar de klachten van Nederlanders over het achterblijven op het gebied van werelduitzendingen is nooit geluisterd en daarom is het op dit gebied hopeloos ten achter.

Duitsland, wat geen koloniën heeft, geeft werelduitzendingen voor de Duitsers in de diaspora, waar ook anderen gaarne naar luisteren, maar die daarbij tevens een flinke dosis nationaal-socialistische propaganda te slikken krijgen.

Maar gelukkig is er bij de huidige regering een kentering gekomen in de tot nu toe gevolgde laksheid.

Het is de tegenwoordige regering ernst met de plannen om te komen tot de organisatie van Nederlandse wereld-radiouitzendingen. „De regering", zo heeft de minister het onlangs geformuleerd, „kan niet langer dulden, dat Nederland werkloos blijft, terwijl het buitenland ten deze grote activiteit aan den dag legt en zich daarbij somstijds bedient van onze taal. De kogel moet door de kerk, de wereldomroep moet komen."

En zo heeft op 25 September in het gebouw van de Radioraad de installatievergadering van de contact-commissie voor de organisatie van deze werelduitzendingen plaats gehad.

De voorzitter, prof. mr. P. S. Gerbrandy, hield bij ontstentenis wegens ziekte van minister Van Boeyen, een rede, waarin hij onder meer het volgende zeide:

Bij het vraagstuk van de werelduitzendingen staan wij voor een goed deel voor een geheel nieuw vraagstuk. Wel worden er op bescheiden schaal ook thans regelmatig werelduitzendingen door K.R.O. en V.P.R.O. verzorgd, doch hetgeen tot dusver op dit gebied van overheidswege werd toegestaan, was provisorisch, geschiedde bij wijze van proef, onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat hieraan op generlei wijze enige aanspraak kan worden ontleend ten aanzien van de uiteindelijke regeling van het vraagstuk der werelduitzendingen. Ook door Philips werden op dit gebied voorbereidende stappen gedaan in de vorm van experimentele uitzendingen, waarbij echter de techniek en niet zozeer het programma op de voorgrond stond, zodat practisch gezegd kan worden, dat de contact-commissie bij haar werkzaamheden met een schone lei kan beginnen zonder daarbij aan enige precedent gebonden te zijn.

De naam der commissie wijst reeds uit, dat er een zeker contact gezocht moet worden. Enerzijds een intern contact tussen omroep-organisaties onderling, tussen omroeporganisaties en regeringsvertegenwoordigers, anderzijds het zoeken van aanraking met buiten deze commissie staande groepen, met organisaties en personen, welke op het gebied van de zgn. economische uitzendingen als belanghebbende kunnen worden aangemerkt.

De omroepsorganisaties behalve de K.R.O. in gebreke.

Dat er thans een dergelijk contact moet plaats vinden, houdt in, dat tot dusver een dergelijk contact veelal ontbroken heeft. Het moet hier gezegd worden, dat de Nederlandse omroepverenigingen — met uitzondering van de K.R.O. — met hoeveel ijver en toewijding zij haar taak ten aanzien van de Nederlandse (binnenlandse) uitzendingen ook verzorgen, op het gebied van de uitzendingen naar de overzeese gebiedsdelen en van de werelduitzendingen een zeker manco aan den dag hebben gelegd. En het is te betreuren, dat bij gebreke van initiatief op dit terrein van de zijde der Nederlandse omroeporganisaties, thans van overheidswege moet ingegrepen worden om tot stand te brengen, hetgeen reeds sinds jaren als taak van deze omroeporganisaties beschouwd moet worden.

Periculum in mora.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft het in de bespreking, welke aan de instelling van deze commissie vooraf ging, zo kras mogelijk gezegd: „De regering kan niet langer dulden dat Nederland werkeloos blijft, terwijl 't buitenland ten deze grote activiteit aan den dag legt en zich daarbij somtijds bedient van onze taal; de kogel moet door de kerk, de wereldomroep moet er komen."

In deze met klem uitgesproken woorden ligt naast een aansporing voor onze commissie om met bekwame spoed de haar opgedragen taak te vervullen, tevens een waarschuwing aan degenen, die in ons omroepbestel van nature zijn aangewezen om op het gebied van de werelduitzendingen een taak te vervullen, doch die — om welke redenen ook — tot dusver talmden, deze taak te aanvaarden. Dat de regering echter haar vertrouwen in de omroepverenigingen desniettegenstaande niet verloren heeft, blijkt uit het feit, dat de samenstelling der programma's — hoewel deze door de contact-commissie in overleg en in nauwe samenwerking met de aan de werelduitzendingen deelnemende omroepverenigingen moeten worden voorbeerid — in dien zin zal moeten geschieden, dat ook deze omroeporganisaties krachtens haar eigen aard en zelfstandigheid de verantwoordelijkheid voor de inhoud dezer programma's kunnen dragen.

De omroepverenigingen moeten daarom goed doordrongen zijn van de ernst en ook van het verhevene van de taak, welke ook op het gebied der werelduitzendingen de overheid in haar handen wil leggen. Immers zij zijn het aan wie zal worden opgedragen de verzorging en de uitzending van programma's, die over de gehele wereld de aandacht vestigen op hetgeen Nederland op cultureel en economisch gebied betekent.

Samenwerking.

De instelling van deze commissie betekent ook, dat hetgeen de organisaties en instanties, die in deze commissie vertegenwoordigd zijn, aan denkbeelden en suggesties op dit gebied naar voren zouden willen brengen, niet zelfstandig en eigenmachtig in de practijk ten uitvoer wordt gelegd, doch dat al hetgeen bij de vertegenwoordigers leeft in de boezem dezer commissies uitgedragen zal worden, opdat in gemeen overleg tot een solutie gekomen kan worden, die alle partijen bevredigt en voor het uiteindelijk resultaat de beste is te achten.

Wanneer ik zeg „gemeen overleg", dan is dat met opzet. Aan de richtlijnen van de minister is onze commissie onvoorwaardelijk gebonden. Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat de commissie niet bevoegd zou zijn aan de minister te adviseren een bepaalde nuance aan te brengen, waaraan tot op heden niet is gedacht. Maar zulk een schakering zal uitvloeisel moeten zijn van het overleg in deze commissie.

Alles wat er naar zweemt, dat een of meer belanghebbenden een fait accompli zouden willen scheppen, waaraan de commissie gebonden zou zijn, dient uitgeschakeld.

De commissie zal zich tenslotte hebben te onthouden van besprekingen, welke het gebied der technische verzorging van de wereldomroep in engere zin raken. Voor een vermengeling van programma en techniek zal gewaakt dienen te worden.

Bij een goede samenwerking twijfel ik er niet aan, dat als vrucht van het gemeen overleg binnen afzienbare tijd een hoogstaande Nederlandse wereldomroep tegenover het buitenland zal getuigen van hetgeen Nederland in cultureel en economisch opzicht betekent.

Spr. verklaarde tenslotte namens de minister van Binnenlandse Zaken de contact-commissie voor de werelduitzendingen voor geïnstalleerd.

Hierna werd prof. dr. J. Schmutzer bij acclamatie tot vice-voorzitter der commissie gekozen.

Het behoeft niet gezegd, dat Curaçao met grote belangstelling naar de spoedige en effectieve resultaten van deze commissie uitziet.

Van een nieuwe Commissie en een oud plan.

Er is in de laatste jaren op Curaçao een streven ontstaan naar behoud en vermeerdering van stads- en natuurschoon; een streven waarin vooral de redactie van de Beurs & Nieuwsberichten hare verdiensten heeft.

Sommige liberalen zouden ook hier het beginsel kunnen huldigen van laissez faire, laissez aller en zeggen dat door niet-ingrijpen Curaçao zijn huidige schoonheid gekregen heeft, wij vinden het alleszins prijzenswaardig dat dit streven tot behoud en bevordering van natuur- en kunstmonumenten wordt aangemoedigd en gesteund en vooral tot practische resultaten gedreven wordt.

Wat we indertijd van dit streven hadden verwacht, is helaas niet geschied. We hadden gehoopt dat het particulier initiatief zou gekomen zijn tot een soort vereniging „Heemschut" of de Nederlandse Ver. „Hendrik de Keyzer" of iets dergelijks; zoveel kracht echter scheen er in dit streven niet te zitten en we vernamen op een dag van dit voorjaar dat er door de Gouverneur was opgericht een commissie voor stadsbebouwing, uitbreiding en verfraaing.

Laten we minder wijds deze commissie eenvoudig noemen de schoonheidscommissie.

Eerlijk gezegd hebben we deze commissie indertijd met een zeer grote dosis scepsis begroet en daarom hebben we er in onze kolommen ook zeer weinig aandacht besteed en slechts het officiële gouvernementsbericht geplaatst. Het zou beter zijn de resultaten af te wachten. Van wat er tot nu toe gebouwd is (we bedoelen hier o.a. het in onze ogen nog zeer lelijke douanekantoor) zullen we wel niet op de debetzijde van deze commissie kunnen schuiven, daar de bouwvergunningen voor deze gebouwen al wel klaar geweest zullen zijn, alvorens deze commissie zijn werkzaamheden was begonnen.

Maar deze week toch werden we verrast met een resultaat van deze commissie door een publicatie in de Beurs en Nieuwsberichten van Maandag l.l. onder de kop „Een Sportpark op het Rif" „een kostenberekening van het gehele plan".

Met stijgende verbazing hebben we deze publicatie van onze schoonheidscommissie gelezen, niet om het plan zelf, wat al oud is en reeds geruime tijd bij de C.B.L.O. in behandeling, van welk lichaam trouwens ook het initiatief is uitgegaan; maar omtrent de wijze waarop dit plan door de commissie aan Z. Exc. de Gouverneur wordt voorgesteld.

De aanleiding van dit rapport van de schoonheidscommissie was een door de Gouverneur toegezonden artikel uit de Beurs en N. ber. van 23 Juni, met het verzoek daaromtrent aan Z. Exc. haar gevoelen te willen doen kennen.

Dit artikel had tot uitgangspunt genomen een ingezonden stuk uit het „Sportnieuws van de R.C.C." waarin de wenselijkheid betoogd werd van een stadion. De Beurs aldus het rapport ging nog een stap verder en bepleitte de gelijktijdige bouw van een stadion annex zwembad aan de van Slobbeweg.

Zoals wij boven reeds schreven, is dit initiatief niet van de Beurs noch van R.C.C., maar van de Cur. Bond voor lichamelijke opvoeding, waar dit plan al geruime tijd een onderwerp van bespreking is.

We kunnen ons niet meer herinneren, of dit in de artikelen van beide bladen tot uiting is gekomen. Mogelijk is ook, maar dan wel heel toevallig, dat men daar van deze plannen van de C.B.L.O. niets afwist, en men onafhankelijk daarvan tot eenzelfde plan gekomen is.

Maar zeker is, dat reeds in de maand November van het vorige jaar deze plannen aan Z. Exc. de Gouverneur voorgelegd zijn door het Bestuur van genoemde bond en daarvoor steun gevraagd is.

Het Bestuur van Curaçao was dus bekend met deze plannen van de C.B.L.O. en zal daarom dit artikel van de Beurs niet meer aan de C.B.L.O. ter advies gezonden hebben, maar aan de schoonheidscommissie.

En met welk doel?

De schoonheidscommissie schrijft zelf:

> Onze Commissie is de mening toegedaan, dat het bewuste artikel haar niet is toegezonden geworden om advies uit te brengen inzake de wenselijkheid om voor de bevolking van ons eiland een sportcentrum te scheppen en de voordelen daarvan in het juiste licht te plaatsen. Daarvoor zijn andere lichamen aangewezen.

En toch doet de schoonheidscommissie in het vervolg van het rapport niets anders als de taak overnemen, waarvoor volgens haar eigen getuigenis **„andere lichamen zijn aangewezen"**.

Over de cijfers welke de schoonheidscommissie dan geeft, zullen wij maar niet verder uitweiden, daar ook hiervoor **andere lichamen zijn aangewezen.**

Het is wel de inconsequentie in optima forma.

De commissie trouwens zelf beschouwt ze als niet erg nauwkeurig; ons zelfs lijken ze niet weinig fantastisch. De becijfering beloopt dan ook maar even tot een kwart millioen.

Doch het meest vreemde in deze becijfering is wel de wijze waarop deze schoonheidscommissie beschikt omtrent de kasgelden van een semi-officieel lichaam als de C.B.L.O. en deze organisatie zelfs wil binden over een twtintigtal jaren in de toekomst. Wanneer ons Gouvernement geen verplichtingen op zich wil nemen voor een vaste nieuwe verkeersbrug, omdat men van de Curaçaose toekomst niet geheel zeker is, dan mogen evenmin aan een semi-officieel lichaam dergelijke verplichtingen worden opgelegd.

De clou van het rapport echter is wel het meest fraaie.

> Het spreekt vanzelf dat de exploitatie van het te bouwen sportcentrum zeer veel aandacht verdient, doch onze Commissie meent zich in dit schrijven van een nadere bespreking van dit heel aparte onderwerp te moeten onthouden.

We geloven dat juist het meest nodige is dat men steeds ziet naar de geregeld terugkerende jaarlijkse uitgaven, die de exploitatie met zich medebrengt. En wij voor ons vermoeden dat dit juist de grote handicap is voor een Curaçaos stadion; en dat daarom juist deze voor Curaçao zo zeer gewenste instelling, zoveel moeilijkheden in de totstandkoming met zich brengt.

En hiervan maakt zich de schoonheidscommissie dan wel heel gemakkelijk af.

Maar ze is in deze ook niet deskundig en daarvoor zijn andere lichamen aangewezen, zoals de commissie zelf zegt.

Maar dan had ze zich ook van adviezen moeten onthouden!

We vinden deze eerste openbare publicatie van onze schoonheidscommissie niet erg gelukkig en onze aanvankelijke scepsis tegenover deze instelling is er niet op verbeterd.

Onze Minister van Koloniën.

Bekwaam, werkzaam, voortvarend.

Het is niet enkel minister Steenberghe, aldus „De Tijd", die een goede pers heeft. Men kan het zelfde zeggen van de nieuwe Minister van Koloniën, de Heer Welter. Herhaaldelijk verschenen ook in liberale bladen waarderingen der keuze van deze ongemeen bekwame opsteller van het bezuinigings-rapport, bekend onder de titel: „Verslag van de Staatscommissie voor de verlaging van de Rijksuitgaven".

De Telegraaf, die bij het wankelen van het Ministerie Colijn—Oud wel eens bittere artikelen bevatte tegen het dilettantisme van de R.K. Staatspartij, schrijft nu een groot artikel over Minister Welter „bekwaam, werkzaam en voortvarend man", die als zodanig de vraag inspireert of men „over vier jaar nu eens zal kunnen spreken over monumentaal werk, verricht voor Ned. Indië."

In de Indische administratie trad langzaam de omtrek van zijn figuur naar voren. Als man van het Katholiek openbaar leven vertegenwoordigde hij de regering ter gelegenheid van een nationale herdenking in de kathedraal te Buitenzorg. Een der minderheidsnota's van de befaamde commissie tot herziening der Staatsinrichting van Ned. Indië was van zijn hand in het rapport van 1920, de eerste publicatie waaruit de naam Welter opklinkt als van een, „die begrijpt wat 'n verantwoordelijke Regering kan doen en moet doen." Kort voor zijn benoeming tot Minister van Koloniën in het eerste Kabinet-Colijn had hij een benoeming tot gouverneur van Curaçao afgeslagen. In 1931 volgde het opzienbarende bezuinigingsrapport.

„Het staat wel vast — schrijft thans de Telegraaf — dat, als zijn naam in 1933 op de lijst der R.K. Kamercandidaten had geprijkt, zetelverlies het gevolg zou zijn geweest. Hoe onredelijk de actie tegen zijn persoon in wezen was, bleek al spoedig in andere functies: stijgende, sterke waardering, bij alle betrokkenen, voor zijn arbeid in de Rijkscommissie voor de werkverruiming en voor zijn optreden als voorzitter van de Indische Ondernemersraad, welke uiterst delicate functie — voor iemand, die beslag wil leggen op de portefeuille voor Koloniën! — Welter heeft vervuld zonder te vervallen in een mate van eenzijdigheid, die moest afstoten.

Zo is dan na een, voor zijn aanstaande werkkring mede belangrijke reis naar Zuid-Amerika in de missie- Van Karnebeek, deze ambitieuze figuur andermaal aangeland op de hem passende zetel in de regering-Colijn 1937 **zonder één verkiezingsrede, zonder één pamflet of brochure of manifest, waarop zijn naam staat.** Enkele verjaardagsredevoeringen voor de raad der Indische grootbedrijven; enkele bejaarde papieren uit Indië en verder: de roep van een bekwaam en voortvarend man te zijn.

„Voor wie hem kennen is er gelukkig meer: het is allereerst zijn oprechte liefde voor zijn geboorteland, Indië, gepaard aan een sterk geloof in de Rijkseenheid als een ook daar begeerd en hóóg gehouden doel, als een politieke realiteit. Verder zijn ruime kennis van wetgeving en administratie, economie en financiën; zijn eerbied voor de historie en de inheemse beschavingen; begrip van de taak van Missie en Zending, maar ook voor wat levensvatbaar is in wat aan inheemse zijde leeft en in wat daar aan kracht en verlangens groeiende is; ook: voor wat op de duur moet ondergaan.

Dit alles wekt grote verwachtingen,

dit alles houdt goede beloften in. Want er is werk in overvloed, werk, dat zich heeft opgehoopt niet alleen „omdat er géén geld was", maar ook wel omdat er een zeer gepreocupeerde minister van Koloniën aan het roer zat. Het is van minister Welter niet te verwachten, dat hij niet sterk zijn stempel zal willen drukken op het Indische beleid. Hij heeft er de **bekwaamheid** toe en de **macht**."

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Zullen de non-interventieberaadslagingen succes hebben?

De goede hoop die we hadden toen we ons vorig overzicht schreven, is grotendeels vervlogen. Het spant er. De Duitse afgevaardigde von Ribbentrop heeft zijn weekend besteed om even op en neer van Londen naar Rome te vliegen. Frankrijk schijnt er op te staan, dat eerst de vrijwilligers der nationalisten zullen worden teruggeroepen. Daar schijnt men dus meer vertrouwen te hebben in Rusland als in Italië—Duitsland. Omtrent het opgegeven aantal Italiaanse vrijwilligers is men het helemaal niet accoord en Engeland is de laatste dagen druk doende geweest om Frankrijk en Rusland te overreden, dat opgegeven cijfer maar te accepteren. Rusland echter is geenszins van plan aan de non-interventie mee te doen en heeft al gezegd geen cent er voor te willen uitgeven. Men hoopt echter nog dat het land althans in de commissie blijven zal.

Het ziet er nog niet naar uit dat men dezer dagen tot een oplossing komen zal.

En ondertussen gaat de piraterie in de Middellandse Zee maar door. De laatste dagen doen het vliegtuigen van onbekende nationaliteit en vooral de Franse schepen zijn er slachtoffer van geworden, waaronder zelfs twee torpedojagers. Zijn dit misschien al enkele van de 80 bommenwerpers welke volgens een Russisch generaal dezer dagen weder in Spanje zouden arriveren?

In het verre Oosten blijft de strijd onverminderd voortduren. Binnenkort hebben we daaromtrent ook een conferentie te wachten van de negenmogendheden en men voorspelt al dat Duitsland en Italië daar de zijde van Japan zullen kiezen.

Of deze conferentie nog in Brussel zal gehouden worden? Want daar is dezer dagen de zo lang voorspelde kabinetscrisis uitgebroken. De druk op van Zeeland en de beschuldigingen tegen hem uit zijn tijd dat hij nog aan de Nationale Bank verbonden was zijn hem te erg geworden en nadat hij reeds enkele weken geleden zijn abdicatie had aangeboden is dezer dagen met hem het hele kabinet vertrokken. Een zeer bezwaam premier is daarmee heengegaan, een man van internationale vermaardheid, die we echter nog wel eens weer op de ministerzetel zien terugkeren.

Ten slotte komen we aan de strijd in Spanje, waar thans door de nationalisten vooral druk wordt uitgeoefend op de verbinding Valencia — Barcelona. Madrid als strategisch punt van heel weinig belang valt niet meer in de belangstelling en de Nationalisten schijnen de vrijgemaakte troepen uit het Noorden geheel tegen de nog in handen der roden zijned Middellandse zeeprovincies te concentreren.

Nu het Marxistenfront in Noord-Spanje geheel uiteengevallen is, is het niet zonder belang hier eens weer te geven de karakterschetsen van beide leiders van dit gewezen front Aguirre en Prieto, zoals ze in het Franse tijdschrift Etudes door Luis Vilallonga beschreven zijn:

José Antonio Aguirre.

José Antonio Aguirre was een vroegere leerlin van de Jesuïeten en vroeg populair geworden voetbalspeler, was vanaf zijn jeugd werkzaam in bisschoppelijke werken en werd president van de diocesanenbond der provincie Vizcaya.

Na de val van Primo de Rivera stichtte hij de Baskische nationalistische partij. Van nu af kende hij nog slechts één doel: het Madrileense parlement er toe brengen het zogenaamde „Baskenstatuut", d.w.z. de autonomie, aan te nemen. Hij ontmoette echter de grootste moeilijkheden. Blijkbaar stelde hij zich in Juli 1936 aan de zijde der roden, omdat hij 'n centrum van tegenstand tegen zijn plannen zag in de traditioneel met de Spaanse eenheid verbonden rechtse groepen.

Vilallonga veroordeelt de houding van Aguirre, maar erkent tegelijkertijd: „Wij staan tegenover een gelovige en een katholiek, die weet, dat individuën en volkeren alleen kunnen leven als zij met God in vrede zijn."

Als typische bijzonderheid voer hij aan, dat Aguirre nooit heeft nagelaten, zelfs niet in aanwezigheid van de Russische gezant en van zijn rode bondgenoten om voor iedere maaltijd 't kruisteken te maken. In de geschiedenis ontbreken dergelijke voorbeelden van onnatuurlijke bondgenootschappen niet: Frans I sloot een verbond met de Turken, de toenmalige bolsjewisten; Philips II, de katholieke, liet zijn soldaten tegen de Paus optrekken.

Vilallonga vat zijn karakter als volgt samen: „Tegelijkertijd hardnekkig en meegaand, hard en groothartig. Voor zijn partij tot alles bereid; sneller besloten om door te zetten dan zich te laten overtuigen.

Een practiserend katholiek en een bondgenoot van Rusland. Een onbestreden leider en toch in verdenking staande, aan een geheime macht te gehoorzamen. Een held voor de ene, een onverantwoordelijke nar voor de andere."

Indalecio Prieto.

Indalecio Prieto was de werkelijke chef der regering. „Een raadselachtige gestalte met een dubbel gezicht", een bedreven politicus en de eigenlijke man van de straat, die zonder schoolopleiding na elkaar courantenjongen, typograaf, redacteur, courantendirecteur en eigenaar van de grootste courant van Bilbao was. Van woedende anticlericale haat bezield, stamt van hem het beruchte woord: „Ik haat de H. Ignatius omdat hij een Jesuïet en een Bask was" Hij was in heel wat duistere zaakjes gewikkeld, maar met de hulp van hooggeplaatste gunstelingen kon hij aan de justitie niet ontkomen. Als verwoede tegenstander van de bourgeoisie had hij de rijke middelen, die het kapitalistische stelsel hem ter beschikking stelde, nooit veracht en zich ook van de militaire dienst vrijgekocht. Met alle fouten en trekken van de politicus in de slechte zin van het woord, heeft hij een vernietigende invloed uitgeoefend op het Spaanse volk.

Toch gelooft de medewerker van de Etudes niet, dat Prieto van ieder godsdienstig gevoel verstoken is: „De ongelovige staatsman, die dikwijls ironie gebruikt om te verbergen, wat hij vreest en vooruit ziet, heeft eenmaal in vertrouwde kringen gezegd: „In Bilbao is er een mens, die zijn geld besteedt, om Missen voor mijn bekering te laten lezen. Wie weet? Misschien zal men mij nog eens het baldakijn bij een processie zien dragen."

Hij sluit zijn karakteristiek van Indalecio Prieto met een verrassende hoop op betere inzichten van zijn kant: „Het is mogelijk, dat Prieto in de physieke schemering, waarin zijn ogen hem zullen plaatsen, plotseling een ander licht ziet. Als deze dag der genade komt, dan is hij welkom en hij talme niet. Zoveel martelaren hebben hun leven gegeven om Spanje te redden. Dan zal de man, die begrepen heeft, hoe hij zich boven allen kan verheffen, ook zijnerzijds een andere meester erkennen; dan eerst zal hij vrij zijn, bevrijd van eigen verleden, de vreselijkste van alle slavernijen."

De begeerte om groot te schijnen heeft menigeen reeds klein gemaakt.

Het leven is schoon door de inhoud, die men er aan geeft.

Wij zijn geboren, om elkander wederkerig lief te hebben; niet om elkander slechts te verdragen.

PAROCHIE-KERK te GROOT KWARTIER.

Aan de Parochianen van Groot-Kwartier.

Wegens de uitbreiding van het bedrijf, moet de Isla-kerk noodzakelijk verdwijnen. Zondag 24 October a.s. is er voor het laatst de H. Mis gelezen.

Met het oog hierop deelen wij de parochianen mede, dat van af 30 October er op Zon- en Feestdagen drie HH. Missen zullen zijn in de kerk Groot-Kwartier te weten,

4.45 uur, vroegmis,

7 uur, kindermis,

8.15 uur, hoogmis.

's avonds om 7 uur lof.

In de week dagelijks H. Mis om 6.30 uur.

Deze regeling zal van kracht blijven totdat de groote nieuwe kerk, waarmede naar wij hopen, volgend jaar zal begonnen worden, voltooid is, en wij vertrouwen, dat onze parochianen geheel met deze regeling zullen instemmen.

Pastoor van Groot Kwartier.

BUITENLAND.

VROLIJKE BLOEMLEZING UIT DE NAZI-PERS.

Wie van „Joods-communisme" verdacht worden.

Is u er ook bij? vraagt in de Tijd de „Spiegelaar" naar aanleiding van een lijstje van personen, voor wie de laatste tijd de nationaal-socialistische pers de benaming „Joods-communistisch" gebruikt heeft of nog gebruikt.

Het Weense blad Die Ständesstaat heeft zich de moeite getroost dit bij te houden en uit het lijstje, dat het blad publiceert halen wij aan:

De Heilige Stoel, alle kardinalen van de Curie, de Democratie, de volkscommissarissen van de U.S.R.R., 't Engelse Lagerhuis, alle volksfrontregeringen, de Engelse oud-premier Baldwin, de Duitse bisschoppen, de redactie van de Times, Tsjecho Slowakije, de Chinezen, de gehele Franse republiek, de burgemeester van New York, de wereldpers, de kardinaalaartsbischop van Chicago, de beurzen, de opperrabijn van Warschau, de protestantse bisschop van Chicago, de Anglicaanse aartsbisschop van Canterbury, Denemarken, Zweden en Noorwegen, 't Oude Testament, 't Neuigkeits-Weltblatt te Weenen, de Zuidafrikaanse Unie, de Weense Reichspost, „Goethes Gespräche" uitgegeven door Biedermann in 1864 (sic!), de Zionistische Executieve, de Jesuïeten, de kardinaal-aartsbisschop van Mechelen, alle Christelijke kerken en godsdiensten, de Britse admiraliteit, alle socialisten en alle Joden, alle lieden, die over „Kultur" spreken. Om het lijstje volledig te maken (er mócht eens iemand vergeten zijn!) worden van „Joods-communisme" verdacht: alle niet-Duitsers!

NEDERLAND.

HET GESOL MET ONZE SPELLING.

Hoe lang nog!

In de Maasbode wijst pater Dr. Wolfgang Schmitz O.F.M., nog eens op de onhoudbare toestand met onze spelling. Voor zijn aftreden in het vorig Kabinet benoemde minister Slotemaker een commissie van drie, waarin twee felle tegenstanders van de spelling Marchant, welke commissie nu eens zou uitmaken, welke zelfstandigheden „kennelijk mannelijk" waren. Maar ook de heren van Ginniken en Schrijnen hoe gaarne ze de hr. Slotemaker ook ter wille waren geweest, hebben blijkbaar geen kans gezien, deze puzzle van de minister, welke Dr. Schmitz een „ministeriële slip of the pen" noemt, op te lossen. En de minister zit nu met de handen in het haar.

De geleerde taalkundige, die Dr. Schmitz ongetwijfeld is, komt tenslotte tot de volgende conclusie:

„En we blijven zitten met een hopeloos geknoei. Want een direct gevolg van dit alles is, dat ook de spellingknoop nog niet wordt doorgehakt.

Quousque tandem? Hoe lang nog? En waarom nù niet? De nieuwe spelling is zeker van de toekomst. Ruim twee millioen jonge Nederlanders hebben die, en geen andere, geleerd. En de jongeren hebben de toekomst, nietwaar? Zou er nog iets veranderd worden in conservatieve geest, het vuur, dat nu zo langzamerhand gedoofd is bij de Kollewijnianen, zou opnieuw oplaaien. En ze zouden dan ook wel eens spijt kunnen krijgen van hun al te grote concessie inzake de mannelijke „n". Dan zullen zich ook de oudere strijders weer gaan roeren.

Er is dan ook geen plaats voor vrees in deze. Maar waarom de zaak niet sneller geliquideerd? Waarom nog aarzeling bij de regering en bijgevolg ook bij andere takken van het maatschappelijk leven? Heel de spelling-malaise was al lang van de baan... als de regering maar had doorgetast. En die aarzeling kan de oplossing nog wel enkele jaren tegenhouden, niet beletten. De leerlingen wel verwarren, niet meer doen veranderen. De strijd wel rekken, niet doen winnen. Quousque tandem?

Aldus pater Schmitz en die hier de werkelijkheid wil zien, zal toegeven dat de zaak niet anders is.

Het wordt daarom dringend noodzakelijk, dat minister Slotemaker zijn vergissing erkent, en niet langer tegenstribbelt tegen wat toch niet te keren is.

En dat ook de Regering nu eens de consequentie aanvaardt, van haar eigen initiatief. De chaos heeft nu lang genoeg geduurd.

De Nederlandse goudvoorraad.

Verschillende Nederlandse bladen hebben als een lichtpunt tegenover de zo sombere millioenen nota gewezen op de zeer belangrijke reserve welke Nederland momenteel nog bezit door de herwaardering van de goudschat, tengevolge van de waardevermindering van de Nederlandse gulden.

In zijn radiorede gehouden over de ervaringen van een jaar devaluatie, heeft ook de oud-minister van Financiën Mr. Oud op deze zeer belangrijke millioenen reserve gewezen.

De minister wees er op, dat de Ned. Bank op 26 Sept. 1936 een goudvoorraad had van ruim 700 millioen.

Deze waarde was gebaseerd op de goudwaarde van de gulden. Zou die goudwaarde lager worden vastgesteld, dan wordt deze goudvoorraad natuurlijk meer guldens waard. Nemen wij eens aan, aldus de oud-minister, dat de gulden met 20 pct. in goudwaarde zou worden verminderd, dan wordt deze hoeveelheid goud in nieuwe guldens ¼ gedeelte meer waard. Er zou een winst zijn van ongeveer 175 millioen. Deze winst wordt groter of kleiner naarmate de gulden, als het te zijner tijd tot herstel van de gouden standaard komt, meer of minder van zijn oude waarde zal afwijken. Er is m.a.w. omtrent de omvang van deze winst nog niets te zeggen, zolang de nieuwe waarde van de gulden niet vaststaat. Zo is ook de vraag of het egalisatiefonds verliezen zal lijden of winsten zal kunnen boeken, eerst te beantwoorden, als bij herstel van de gouden standaard de rekening van het fonds zal worden afgesloten. Met een en ander hangt samen, dat de Ned. Bank tot dusver niet is overgegaan tot een herwaardering van haar goudvoorraad.

Tot zover de minister.

„Ons Noorden" tekent hierbij aan:

Inderdaad momenteel is deze extra winst nog niet in de juiste boekwaarde vast te leggen.

Maar vast staat, dat bij een stabilisatie van de gulden, deze zeker niet zal geschieden, op een hogere waarde dan 80% van de vroegere goudgulden. Gezien het feit, dat Zwitserland 30% devalueerde, dat de Franse franc opnieuw gezakt is en het algemeen gevoelen heerst, dat onze zwevende gulden nog te hoog is, zijn we er zeker niet ver af, wanneer we beweren, dat de gulden niet boven de 75% van de vroegere waarde gestabiliseerd zal worden.

Dat wordt dus een winst op de goudvoorraad van 220 millioen. Hoewel het egalisatiefonds geheim werkt, is het toch wel een publiek geheim, dat dit fonds geen geld heeft moeten voteren om de gulden op peil te houden, maar dat het door grote goudaankopen enige tientallen millioenen straks heeft verdiend.

De reserve, die wij dus met onze devaluatie hebben gekweekt, staat dan ook niet zo ver van de ƒ 300 millioen af.

Met dit cijfer voor ogen, wordt de millioenen nota wel onbegrijpelijk.

En de stugge houding om iets van de onrechtvaardige nadelen der devaluatie voor de kleine man te herstellen, en het algemeen welvaartspeil wat te stimuleren, door verlaging van lasten, nog onbegrijpelijker.

De allesbeheersende Paragraaf...

„De allesbeheersende paragraaf uit de Troonrede" aldus noemt Baron Wijnbergen in de Maasbode de passus uit de rede van H.M. de Koningin, waarin nogmaals en onomwonden wordt verklaard, dat Nederland was, is en wil blijven een Godbelijdende Staat, een Staat, waarin niet de volkswil, maar Gods Wil als hoogste wet wordt erkend.

Van overgroot belang, niet slechts voor eigen land maar ook voor andere volken, aldus Baron van Wijnbergen, is het dat die verklaring werd afgelegd, nu de propaganda voor de Godloosheid op de meest krachtige wijze wordt doorgezet — van belang ook, dat ze juist werd afgelegd onder een Kabinet-Colijn, wiens naam ook in het buitenland heeft een zo algemeen gezag.

Moge men er elders ook zijn voordeel mee weten te doen.

Dat aan deze verklaring wordt toegevoegd, dat aldus een beleid zal kunnen worden gevoerd, dat — met vermijding van toespitsing van tegenstellingen — ook door zijn innerlijke redelijkheid instemming vordert (waarbij aan het „anima naturaliter christiana" zal zijn gedacht) getuigt van wijs inzicht, geeft duidelijk aan, welke positie het Christelijk Kabinet tegenover ons volk wenst in te nemen.

Zeker, ook in de komende periode zal oppositie niet uitblijven, al was het alleen maar van die groep van ons volk, die de Godlozenbeweging voorstaat. Maar de zodanigen zullen dan zelf in oppositie gaan. Het Kabinet — het is duidelijk — dringt niemand in oppositie, suggereert een niemand oppositie.

[illegible] is opgetreden, meen ik te mogen zeggen, dat goede vooruitzichten zich openen, met name ook gelet op de wijze, waarop de Troonrede door de overgrote meerderheid van ons volk ontvangen is.

Er is in de laatste 25 jaren nog al wat veranderd in de wereld, niet het minst op godsdienstig-zedelijk gebied.

Ook zij, die het vroeger niet inzagen, moeten nu toch erkennen, dat men geleidelijk maar zeker gaat omlaag.

Erkend moet worden, dat een steeds toenemende economische opleving, dat de meest krachtige versterking der weermacht niet zullen baten, indien niet ook op 't staatkundig erf de afhankelijkheid van God wordt beleden en beleefd, indien niet ook het staatkundig werk verricht wordt in laatste instantie in vertrouwensvolle overgave aan God.

Onder voorgaan van ons Christelijk Kabinet, zal, naar we hopen, ons volk, voor zover het dat tot heden niet deed, daar toe worden gebracht.

Moge zo hier te lande, tegenover het ook hier wassend ongeloof, tegenover het ook hier zich verbreidend modern heidendom, onder de kloeke leiding van ons Christelijk Kabinet zich ontwikkelen een Christelijk eenheidsfront.

BROEDER-MISSIONARIS HAALT VLIEGBREVET.

Mooie geste van Soesterbergse vliegofficieren.

Een Broeder-missionaris van het Missiehuis te Steyl heeft onlangs op het militaire vliegveld te Soesterberg zijn vlieg-brevet behaald. Een speciaal vermeldenswaardige bijzonderheid hierbij is wel, dat — naar wij vernamen — het voor de vlieglessen benodigd bedrag van zeshonderd gulden, als uiting van hun bewondering voor deze sportieve prestatie, werd bijeengebracht door katholieke zowel als niet-katholieke vlieg-officieren van Soesterberg.

Enige leden van het Miva-comité, die in Amsterdam waren, woonden het slotexamen bij.

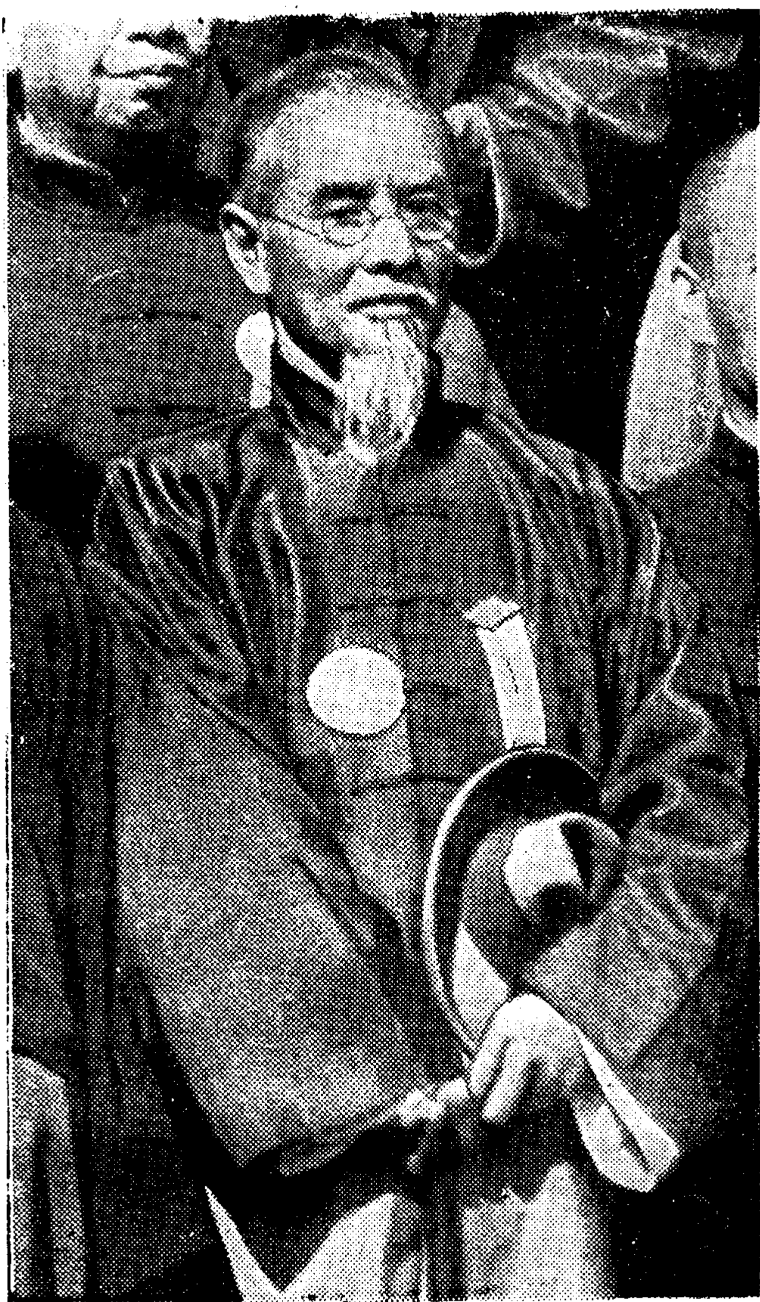
Is er zaliger vreugd
En die langer u heugt,
Dan een zorgelijk voorhoofd te ontplooien,

Een goede engel te zijn
En in 's wewrelds woestijn
In de stilte wat manna te strooien?

Door een traan, die gij wist
Wordt uw ziele verfrist:
En de glimlach, die gij doet herleven

Op des lijders gezicht,
Wordt een straal van Gods licht
Ook u zelv' tot verkwikking gegeven.

Ieder uiterlijk feit heeft zijn verborgen innerlijke betekenis.

DE PRESIDENT IN CHINA. Lin Sen, President van de Chinese Republiek, wordt niet dikwijls genoemd in de tegenwoordige oorlogstoestand, en de reden is dat hij beschouwd wordt als veel te voornaam om door oorlog lastig gevallen te worden.

DE KEIZER VAN JAPAN. Het is hetzelfde geval met de Japanse keizer Hirohito, wiens naam zelden genoemd wordt in verband met de gebeurtenissen in het Verre Oosten.

SCHEPENLIJST over de maand October 1937.

27.	Duitsch	Claus Horn	Pto. Plata	C. Trujillo
28.	Ned.	Atlas	Maracaibo	Maracaibo
28.	Duitsch	Cordillera	Pto. Colombia	Pto. Cabello
28.	„	Alemania	Maracaibo	Maracaibo
28.	„	Kyphissia	Pto. Cabello	Pto. Colombia
28.	„	Troja	Maracaibo	Maracaibo
29.	Ned.	El Libertador	La Guaira	Aruba, Maracaibo
29.	„	Medea	Maracaibo	Pto. Cabello
29.	Eng.	Akaroa	Cristobal	Londen
31.	Amer.	Lara	Pto. Cabello	Maracaibo
31.	„	Tachira	Maracaibo	Pto. Cabello.

BONAIRIANA

BONAIRIAANSE KRABBELS.

Kleine beurzen. Curaçao heeft Mulo's en een ambachtsschool; Aruba binnenkort dito; Bonaire heeft niets dan lagere scholen B, de volkscholen van de stad.

Nu zijn er hier natuurlijk ook enige mensen, die, als ze op Curaçao woonden, hun kinderen Mulo-onderwijs zouden laten genieten. Geen rijke mensen, want die moet men hier met een lantaarn zoeken, maar nette mensen, die hun kinderen een goede toekomst willen bezorgen, wat op Bonaire zo goed als onmogelijk is voor jongens, die niet de knoek in trekken of gaan varen.

Willen deze mensen hun kinderen naar Curaçao zenden, dan hebben ze, behalve voor schoolgeld, nog diep in de beurs te tasten voor een kosthuis. Het zou een mooi gebaar zijn van het gouvernement deze mensen te hulp te komen met een kleine of halve beurs van *f* 250, indien gebleken is dat de aspirant-Muloleerling goed van gedrag is en voldoende aanleg en ijver bezit om met goed gevolg de Mulo te kunnen afmaken.

O.i. is het niet nobel, maar zelfs billijk dat het gouvernement bijstand verleent, omdat de ouders het niet kunnen helpen dat er op Bonaire geen Mulo is.

Hetzelfde geldt voor jongens van de ambachtschool. Er zouden meer leerlingen van hier heen gaan, als ze de beschikking hadden over een kleine beurs.

Janchi Dorien. Toen ik nog vóór het ochtendgloren van de 19de October ongestoord genoot van de zoetheid der alcoven, begon het eerst lui, later opgewekt te sausen. (17 m.m. zou later de regenmeter verklappen).

Een koor van doriens meende zich verdienstelijk te moeten maken door de diepe nachtelijke stilte van Bonaire te verscheuren met hun eentonig concert.

Ze zeggen dat wij deze muzikanten met zand van Aruba hebben gekregen.

Evenals kikvorsebilletjes voor sommige smulpapen een kostelijk gerecht vormen, zo zal men dezelfde ledematen van deze familieleden ook wel tot een lekkernij kunnen bereiden. Maar voor geen geld van de wereld zal op Bonaire iemand gebakken doriens tussen de kiezen nemen.

Toch is het eens gebeurd. Dat kwam zo.

Tochi had een bataljon van die smoezelige beestjes gevangen genomen en ze heerlijk klaar gemaakt. Toen sloop ie er mee naar Janchi, zijn naaste buurman; een goeie vent, lang en lekker, die ze wel niet alle vijf op een rijtje had staan, maar toujours een voorbeeldige eetlust aan de dag legde, wat in ons geval van heel wat grotere importantie is.

Tochi hoefde niet te vragen of Janchi trek had in een „geitenboutje", want hij zag het water al uit 's mans mond golven. Schielijk zonken Janchi's tanden in de malse boutjes. Hij moest met zijn gedachten een heel eind terug gaan in het verleden om zich zo'n copieus en tevens substantieel diner te kunnen herinneren. Met opgetogen moed werkte hij vlijtig verder, zodat binnen een zeer korte spanne tijds alle doriens zijn grote adamsappel onbelemmerd waren gepasseerd en bijgezet in zijn grote holle maag. Hij glunderde danig van welbehagen en was juist voornemens dat lieve, dierbare, edelmoedige Tochi uit klinkklare dankbaarheid om de hals te vliegen, toen hij bemerkte dat zijn weldoener de hakken had gelicht.

„Weet je wat je nu gegeten hebt" vroeg iemand, die op respectabele afstand was gaan staan. „Doriens". „Je liegt", deed Janchi verbolgen. „Ik heb zelf gezien, dat hij ze klaar heeft gemaakt". **Nu werd het hem helder waarom zijn weldoener de benen had genomen.** Janchi voelde een scheur in zijn hart komen, waardoor al zijn zelfvoldaanheid ineens wegvloeide. Hij voelde een prikkeling door al zijn zenuwen van zijn lang lijf en Janchi ontvonkte plots in een felle toorn, die geen palen meer kende. Hij balde de grote knuisten aan het eind van zijn stakerige armen en wenste hartelijk de degelijkheid van Tochi's ribbekast te beproeven, zodat hij in drie dagen zijn lach gemakkelijk zou kunnen houden. Maar Tochi bleef wijselijk uit zijn vaarwater en stond ergens met vfiende te brullen van het lachen. Er zat dus voor Janchi niets anders op dan zich zelf op te vreten van woede.

De volgende dagen behoorden ook niet tot de gelukkigste van zijn leven, want iedereen, die hem ontmoette, informeerde met belangstelling: „Janchi, hoe hebben de doriens gesmaakt?" Dan werd ie telkens 100 graden en gebruikte zware taal, wat de pret nog deed stijgen. In de vrolijke dagen werd de naam „Janchi Dorien" geboren.

Janchi is al lang het zeegat uit en ik weet niet waar hij neergestreken is. Maar als hij in deze regentijd de kikvorsachtige wezens weer hoort musiceren, geloof ik zeker dat er telkens een oprecht gemeende verwensing naar hun lelijke koppen wordt geslingerd.

Verkocht. Een van de voornaamste nummers van onze bescheiden koopvaardijvloot, de „Djalma", is na zevenjarige trouwe dienst voor *f* 9000 aan een Venezolaan verkocht. Elke Zondagmorgen koos de snelle bark het ruime sop en was gewoonlijk Donderdags weer van Curaçao terug. Ik kan maar niet goed aannemen dat de kapitein, Cris R. tegelijk met de boot verkocht is.

Padvinderij. Men heeft gewerkt als paarden onder de zweep om het terrein rond het troephuis op te ruimen en in orde te brengen. De Openbare Werken zijn er zelfs bij te pas gekomen en hebben de grote stenen — „sokke, sokke, brokken" onder de arm genomen. Een uitgebreide hagedissenfamilie is daarbij te voorschijn gekomen; om de kennismaking aan te houden hebben bekwame handen ze maar op sterk water gezet. Enerzijds en anderzijds is de omheining in gereedheid gekomen. De vlaggestok, met scheve hals, kijkt fier, maar ietwat eigenwijs over het troephuis heen. Al meermalen is een vlag gehesen en gestreken; die van de St. Bernardusgroep is in de maak.

„Waarom op zo'n eilandje nu weer een R.K. Verkennersgroep; waarom niet een vereniging, waarvan iedereen lid kan worden?" Niet te snel veroordelen, Meneer, stel U eerst goed op de hoogte en dan zult U zien, dat er op heel de Playa één, zegge één andersdenkende jongen op school is...

Nu moet het troephuis nog ingericht worden. De hopman heeft al zo „opvallend" hard gewerkt, dat er enige dagen een minder aangenaam gevoel in zijn zwaartepunt heeft gehuisd. De Otters en Wolven zijn hun spaarduiten aan het verzamelen voor een uniform. Ze hebben met de Welpen de padvindersgeest al vrij goed te pakken. De oubaas is over zijn jongens tevreden tot in de toppen van zijn vingers. Dat is voldoende. Goed spoor. Het bestuur verheugt zich over de goeie gang van zaken.

Kris en Kras.

CURACAO.

KRO — **Wereldprogramma 19.24—20.24 uur Curaçaotijd Via P.C.J. Golflengte 31.28**

Zondag 31 October 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. Actuële Aetherflitsen
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O. Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M. Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. „Christus Koning" door Pater J. Dito O. P.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Aanrijding.

Vrijdag j.l. is een 6-jarig meisje, genaamd H. in de Breedestraat (O.Z.) alhier, door een automobiel, bestuurd door de 24-jarige Van der M. aangereden. Zij bekwam hierbij een tamelijk ernstige wonde aan haar hals en moest ter verpleging worden opgenomen in het Sint-Elisabethsgasthuis alhier.

Naar de oorzaak der aanrijding wordt een onderzoek ingesteld.

Diefstal.

Door de 22-jarige transito-passagiere H. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van *f* 25.— uit haar tijdelijke woning aan de Smallesteeg alhier.

Naar de dader wordt een onderzoek ingesteld.

De Nieuwe Philipstoestellen.

Philips is dezer dagen weer met nieuwe toestellen verschenen op de Curaçaose markt. Nieuw ook in uiterlijke vorm. De types 361 — 362 en 462 hebben het meer in de breedte gezocht als de vroegere toestellen, terwijl de afleesschaal niet meer de ronde vorm heeft, maar ook in de breedte boven het toestel is aangebracht.

Aan deze sierlijke vorm paart het toestel ook verbeterde ontvangst en afstemming.

Steeds nieuwe vindingen vervolmaken de radio meer en meer en de nieuwe Philipstoestellen schenken ons telkens en teijkens meer volmaakte ontvangst.

Een uitnemende St. Nicolaas- of Kerstgeschenk.

Monument Pastoor Jansen.

Naar we vernemen is het monument voor Pastoor Jansen dezer dagen alhier gearriveerd. Men hoopt in het begin van de volgende maand de onthulling te doen plaats hebben.

R. K. Cur. Partij.

Naar ons wordt medegedeeld, zijn de voor de R. K. Curaçaose partij afd. Pietermaai gestelde candidaten voor de a.s. Statenverkiezingen de volgende Heren:

Dr. M. C. da Costa Gomez.
E. Martijn
J. H. Sprockel
J. A. Jonckhout
E. Römer
E. Rozendaal

Van een Nieuwe Commissie en een oud plan.

Ons tweede artikel van dit blad, onder bovenstaande titel was reeds gezet, toen we kennis namen van de „beschouwingen over de mogelijkheid van een Stadion op het Rif" van de Beurs van gisteren-avond.

We hebben in ons artikel geschreven, dat we ons niet meer hebben kunnen herinneren of in het Beursartikel van 23 Juni 1937 voldoende tot uiting was gekomen, dat het stadionplan op het Rif oorspronkelijk van de C.B.L.O. is.

Uit het Beursartikel van gisteren-avond menen we de gevolgtrekking te mogen maken dat dit niet het geval geweest is, daar niet onduidelijk de suggestie wordt gewekt dat het plan van de Beursredactie is.

Uit het feit, dat het C.B.L.O.-bestuur reeds in November 1936 dit plan besproken heeft met Gouverneur Wouters, blijkt wel zonneklaar, dat helaas de Beurs geen rechten op deze primeur kan doen gelden.

Maar zouden we dan die merkwaardige coincidentie hebben, waarvan we in ons artikel gesproken hebben?

Het zou dan toch wel heel merkwaardig zijn dat de speurzin van de Beursredactie onkundig gebleven zou zijn van dit C.B.L.O.-plan: vooral daar o.a. uit het gepubliceerde rapport van de schoonheidscommissie wel blijkt, dat de besprekingen van de C.B.L.O. niet binnenkamers bleven.

Mogelijk is ook, dat het C.B.L.O.-plan omtrent November 1936 in het onderbewustzijn geraakt is van de Beursredactie en daaruit op 23 Juni weer naar boven gekomen is.

De Beurs moet zich daar maar eens op gaan onderzoeken en de resultaten zal de C.B.L.O. ongetwijfeld met grote belangstelling tegemoet zien.

Candidaten der Politieke Unie.

In de Vergadering der Politieke Unie werd besloten de volgende heren op de candidatenlijst te plaatsen:

1. W. C. Jonckheer
2. Dr. W. P. Maal
3. J. H. Perret Gentil
4. H. G. Suarez
5. I. Baiz.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond."

COMPETITIE-PROGRAMMA

MUNDO NOBO

A-Klasse:		B-klasse:	
31 Oct.	: Jong 1 — Hercules 1 (L. Willems)	31 Oct.	: Atletico — Feijenoord * (V. B. Manuel)
7 Nov.	: Volharding 1 — Transv. 1 (O. Suarez)	7 Nov.	: J. Curaçao — D.C.C. * (J. L. C. Pengel)
14 Nov.	: J. Holland 1 — Hollandia	14 Nov.	: Atletico — D.D.V.O. *
21 Nov.	: S.U.B.T. 1 — Transvaal 1	21 Nov.	: Atletico — D.C.C. *

RIO CANARIO.

31 Oct.	Asiento 1 — Volharding 1 (A. Jesurun)		
14 Nov.	: Asiento 1 — Hercules 1		
	Res. A-klasse.		Res. A-klasse.
21 Nov.	: Asiento 2 — J. Holland 2	21 Nov.	: R.C.C. 2 — Hercules 2 *

SCHERPENHEUVEL.

A-Klasse:			Res. A-klasse
31 Oct.	: S.U.B.T. 1 — Hollandia 1 (B. Dijk)	31 Oct.	: Scherph. 2 — R.C.C. 2 * (Chr. Wix)
7 Nov.	: Scherph. 1 — Hollandia 1 (R. Jansen)		
	Res. A. klasse		
14 Nov.	: Scherph. 2 — Transvaal 2		
21 Nov.	: Scherph. 2 — Volhard. 2		

De wedstrijden aangegeven met * beginnen om 3 uur.

De aandacht der verenigingen wordt er nogmaals op gevestigd dat in verband met de vroeg invallende duisternis de B-klasse en de Res. A-klasse wedwstrijden aanvangen om drie uur en de A-klasse wedstrijden om kwart over vier.

Ingeschreven als werkend lid van Hollandia: G. van der Speld.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Aan de grens tussen Haiti en San Domingo hebben ernstige geschillen plaats gehad.

Een bericht uit Parijs meldt, dat Dr. Schacht als minister zou aftreden.

UIT NEDERLAND.

De correspondent van de Nieuwe Rotterdamse courant deelt mede dat Professor Aalberse tegen 10 November tot staatraad benoemd werd. Binnen enkele dagen zal Professor Aalberse als voorzitter van de Kamer aftreden en wordt hij vermoedelijk opgevolgd door oud-minister van Schaik.

Volgens het voorlopige verslag van de begroting voor het Ministerie van Justitie vroegen verschillende leden hoe de zaak van de vroegere Haagse hoofdcommissaris van politie staat, waaromtrent de Minister van Justitie een jaar geleden mededeelde dat dit geval in onderzoek was, doch waaromtrent men nooit meer iets gehoord heeft. Verscheidene andere leden vroegen tevens naar de uitslag van het onderzoek dat ingesteld werd door de politie en kustautoriteiten na het laatste zedenschandaal.

In verband met de Vondelherdenking werd door de senaat te Amsterdam het eredoctoraat voor letteren en wijsbegeerte verleend aan: George Duhamel, De Leipziger Hoogleraar Frieg, Professor Grierson te Edinburgh, Professor Dutoit uit Potchefstroom Zuid Afrika, Professor Vermeylen uit Gent en Professor de Klerk uit Amsterdam.

SPORT.

Excelsior — Ajax 0—3; VSV — ADO 2—4; RFC — KFC 1—3; DWS — Sparta 2—1; DFC — VUC 0—1; Hermes DVS — CVV 1—1; 't Gooi — Xerxes 4—3; HBS — Haarlem 0—4; DHC — Blauwwit 1—7; Feyenoord — Stormvogels 3—2; Tubantia — Go Ahead 1—1; Wageningen — AC 3—2; PEC — Heracles 1—3; AGOVV — Hengelo 2—2; Enschede — NEC 3—2; Eindhoven — NOAD 6—2; Longa — NAC 0—1; Bleyerheide — Willem II 2—2; Roermond — Juliana 3—1; MVV — BVV 3—2; Velocitas — Be Quick 0—0; Hoogezand — Heerenveen 1—2; Achilles — Leeuwarden 2—2; Veendam — GVAV 1—1; Sneek — HSC 2—1.

De achtste partij tussen Euwe en Aljechin om het wereldkampioenschap schaken na de 26ste zet door Euwe verloren, de derde achtereenvolgende partij waarin de nederlaag geleden heeft. Schaakexperts schrijven de verliezen van Euwe toe aan een niet gedisponeerd zijn van de grote meester, waardoor hij niet dusdanig gevoelig is voor de problemen als dit bij andere wedstrijden het geval is. Aljechin daarentegen speelt met enorm zelfvertrouwen en blijkt in veel betere physieke condities te zijn dan bij de vorige grote match. Zoals bekend heeft de buitenlandse meester een rustkuur ondergaan en onthoudt hij zich sinds geruime tijd van het gebruik van alcohol.

Volgens een mededeling van de technische commissie van de K.N.V.B. waren 9 spelers van het elftal dat Zondag a.s. tegen Frankrijk in het veld zal komen in de competitiewedstrijden van Zondag j.l. in uitstekende conditie. Slechts Weber voldeed minder goed, maar deze speler had last van een onwillige enkel.

De te Belfast gespeelde internationale wedstrijd Ierland—Engeland eindigde met één—vijf in het voordeel van Engeland. Tsjechoslowakije speelde in Praag tegen het Oostenrijkse nationale elftal en wist een 2—1 overwinning te boeken. Ook het Duitse elftal dat te Berlijn tegen de Noorse voetbalploeg uitkwam, boekt een 3—0 succes.

BEKENDMAKING.

Bij Gouvernements-beschikking van 18 October 1937, No. 1750, is het aantal plaatsen in de Staten dat bij de periodieke verkiezing in het verkiezingsjaar 1937--38 door verkiezing moet worden vervuld, voor het kiesdistrict Curaçao vastgesteld op ZES en voor het kiesdistrict Aruba op TWEE.

Curaçao, den 19n. October 1937.

De Voorzitter van het Centraal Verkiezingsbureau,

2-2 GRONEMEIJER.

BEKENDMAKING.

Bij Gouvernements-beschikking van den 16n. October 1937, No. 1744, is de dag van de candidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Staten die tegen den eersten Dinsdag van April van het volgend jaar zitting zullen nemen, bepaald op VRIJDAG, den 19n. NOVEMBER 1937.

Curaçao, den 19n. October 1937.

De Voorzitter van het Centraal Verkiezingsbureau,

2-2 GRONEMEIJER.

DE NEDERLANDSE MARINE-VLIEGDIENST.

Wel is de Marine-Vliegdienst in de laatste week zwaar getroffen. Enkele dagen na elkaar verloor deze dienst in Indië niet alleen twee vliegtuigen, maar daarbij eerst 9 en bij het tweede ongeluk 5 van haar meest bekwame vliegofficieren.

Bij het eerste ongeluk waren o.a. slachtoffer de inspecteur van de vliegdienst overste de Bruïne en de bekwame officier 1ste klasse Vethake.

En dit in het jaar dat deze dienst haar 20 jarig bestaan heeft herdacht.

21 Aug. 1917 was n.l. de indienststelling in Nederland van 't Marine-vliegkamp „De Mok" nabij de Zuidpunt van het eiland Texel in de Stelling van Den Helder.

Een en ander geeft wel aanleiding er iets naders over mee te delen.

Als een der voornaamste grondleggers **kan zeker** genoemd worden de luitenant ter zee der 2de kl. A. E. Rambaldo die reeds in 1907 met grote geestdrift en **volharding** de belangstelling trachtte op te wekken voor de luchtvaart en daarbij in het bizonder de aandacht vestigde op de militaire en wetenschappelijke waarde ervan.

Rambaldo vertrok in 1908 met Hr. Ms. Pantserschip „De Ruyter" naar Ned.-Indië. Gedurende de uitreis, welke via Curaçao ging, deed hij hier verschillende **proeven met vliegers**, o.a. ter bestudering van de regenval alhier, waarover ook nog een rapport bestaat. Ook in Ned.-Indië werd door hem wetenschappelijk werk op dit gebied verricht, o.m. als **voorbereiding** voor een exploratie-ballon tocht over Nieuw-Guinea. Met de vrije ballon „Batavia" werd menige tocht over Java gemaakt. De laatste tocht, een week voor het vertrek van Rambaldo naar Nederland, is hem noodlottig geworden. De **5de Augustus 1911**, varende van Soerabaja naar Semarang is de ballon bij Blora verongelukt en vond Rambaldo daarbij de dood.

Zijn nagedachtenis wordt immer in luchtvaart- en marinekringen hoog gehouden. Te Soerabaja in het Kroesenpark werd zijn borstbeeld opgericht.

Opleiding.

De opleiding van de eerste marinevliegers, aanvangende in 1915 heeft te Soesterberg bij de Luchtvaartafdeling van het Leger plaats gevonden. Een der hangars werd als marinehangar ingericht, alwaar het marinepersoneel onder commando van de detachements-commandant, de toenmalige luitenant ter zee der 2de kl. D. Vreede, werkte. De instructie op landvliegtuigen bleef voor de marinevliegers gevestigd te Soesterberg tot het marinelandvliegkamp De Kooij nabij Den Helder gereed kwam en de 17de October 1918 in dienst werd gesteld. De opleiding op watervliegtuigen ving in 1916 te Schellingwoude aan. Vermeld verdient nog dat ook een tweetal zeeofficieren gedurende de oorlogsjaren in Ned.-Indië tot vlieger is opgeleid bij de Luchtvaartafdeling van het Leger aldaar.

Het is niet kunnen ontgaan dat bij de opleiding tot vlieger en bij de verdere vorming van het personeel en de oefeningen, ongevallen zijn voorgekomen. Het aantal ongelukken met dodelijke afloop heeft zich zelfs niet tot enkele bepaald en menig marineman, officier, onderofficier, en manschap heeft zijn leven gelaten.

Zij allen gaven hun leven in de dienst die hun lief geworden was, zoals zovelen van hun collega's in de militaire en civiele luchtvaart. De nagedachtenis der gevallenen blijft in hoge ere.

Vliegkamp „De Mok".

De Marine Luchtvaart Dienst in Nederland heeft zich na de indienststelling van het Vliegkamp De Mok, snel ontwikkeld. Gebouwd en ingericht werden nog het vliegkamp voor landvliegtuigen De Kooij nabij Den Helder, de watervliegkampen Schellingwoude nabij Amsterdam en Veere op het eiland Walcheren, terwijl nabij Vlissingen een landingsterrein voor landvliegtuigen werd aangelegd.

Tot de taak van de M.L.D. in Nederland behoort in de eerste plaats de opleiding en de eerste vorming van het personeel, vliegers, waarnemers, mitraillleurschutters, telegrafisten en het technisch personeel, bestemd voor de dienst in Ned. Indië. De opleidingen in Nederland zijn hiertoe gecentraliseerd op de vliegkampen De Kooij en De Mok.

De ontwikkeling van de Marine Luchtvaart Dienst in Ned.-Indië dateert van 1918.

Als eerste vliegkamp werd tijdelijk ingericht het terreingedeelte van de Westzijde van de haven van Priok.

De 22ste Mei 1919 werd een hoogterecord voor Indië behaald, door te stijgen, naar 4.625 m boven zee.

De 9de September werd de V I bij een landing zodanig zwaar beschadigd, dat dit vliegtuig uit de sterkte moest worden afgeschrewen. Het enig overgebleven vliegtuig, de U I, deelde hetzelfde lot de 21ste October 1919. De werkzaamheden van de vliegdienst kwamen hierdoor ontijdig tot een einde tot het volgend voorjaar, toen de eerste serie nieuwe vliegtuigen uit Nederland werden aangevoerd.

Ontwikkeling.

Na bovengeschetst ietwat aarzelend begin, kan gezegd worden dat vanaf het voorjaar 1920 de ontwikkeling en uitbouw van de M.L.D. onafgebroken en in steeds sneller tempo zich heeft voortgezet. Zulks kon ook niet uitblijven, de behoefte aan luchtstrijdkrachten welke de moderne oorlogvoering ter zee stelt, is zeer groot. Nog steeds worden de eisen groter, bij elke verbetering der techniek stijgt de gebruiksmogelijkheid. Wil het harmonisch verband dat er tussen de verschillende strijdmiddelen dient te bestaan, niet verstoord worden, dan zal de M.L.D. met zijn ontwikkeling en omvang moeten voortgaan, en insiders weten welk een grote inspanning dit op personeels- en materieel gebied vergt. Er is haast geen moeilijker probleem bij een vliegdienst dan de personeelsvoorziening. De eisen die aan elk lid der bemanning der vliegtuigen worden gesteld zijn zwaar en zulks is niet te ontgaan, daar het succes van een oorlogsvlucht beïnvloed wordt door elke kleine fout door een der opvarenden gemaakt. Voor de gronddienst gelden gelijke eisen, de veiligheid van het vliegen hangt van allerlei ogenschijnlijke kleinigheden af.

Een vliegdienst, zonder uitgelezen personeel, geeft maar weinig rendement voor de daarin gestoken kapitalen.

Na de aankomst van de nieuwe vliegtuigen werd aanstonds begonnen met 't maken van steeds uitgebreider wordende vliegtochten door de Archipel. Er is geen beter methode om het materieel door de aanvankelijk immer aanwezige kinderziekten heen te brengen en het personeel op te leiden en bij hen de zo nodige eigenschappen tot ontwikkeling te brengen van zelfstandigheid, van het kunnen nemen en dragen van verantwoording en het ontwikkelen van initiatief, dan door de vliegtuigen ver van de basis weg te sturen.

Over de Archipel.

Gaandeweg hebben de tochten zich over de gehele Archipel uitgestrekt en is er vrijwel geen kustplaats, rivier of meer in Indië, tot zelfs in het diepste binnenland van Borneo en Nieuw-Guinea, waar niet reeds een watervliegtuig is neergestreken. Het behoort tot de geregelde routine van de M.L.D. om jaarlijks een gedeelte van de Archipel te bezoeken. Plaatselijke kennis is nodig, opdat de vliegtuigen weten welke baaien, rivieren, e.d. in oorlogstijd gebruikt kunnen worden als uitgangspunt voor hunne actie.

In 1925 is het bedrijf van het vliegkamp Tg. Priok overgegaan naar het nieuwgebouwde grote centrale Marine-Vliegkamp „Morokrembangan" gelegen bewesten de haven van Tandjong-Perak aan de mond van de Krembangan-rivier. Het kamp te Priok blijft beschikbaar voor gebruik in tijden van oorlog of neutraliteitshandhaving en bij oefeningen en manoeuvres. Eenzelfde gedragslijn wordt gevolgd bij de Marine-vliegkampen op Ambon en Tarakan (in aanbouw).

Het vliegkamp „Morokrembangan" behoort tot de grootste zee-vliegkampen in Oost-Azië. Alle opleidingen van het personeel zijn er gevestigd, zoals tevoren reeds gezegd, vinden de vliegeropleiding en ten dele ook de andere personeelsopleidingen reeds in Nederland plaats. De eigenlijke vorming voor de oorlogstaak geschiedt evenwel in Indië met het materieel en de omstandigheden zoals in werkelijkheid de actie gevoerd zal worden.

Uitbreiding.

Aan de vervanging der thans aanwezige tweemotorige Dornier-vliegboten wordt met kracht gewerkt. Een grote serie nieuwe driemotorige Dornier-vliegboten is in Europa in aanbouw, ten dele bij de moederfabriek in Duitsland en ten dele in Nederland waar de boten in license worden nagebouwd. Voorlopig is is het aantal grote vliegtuigen voor gecombineerd lange-afstandverkenning en bombardement gesteld op 72 stuks.

Teneinde een indruk te geven van de omvang van het bedrijf van de M.L.D. in zijn huidige samenstelling, kan vermeld worden dat in 1936 rond 11.000 vlieguren werden gemaakt, overeenkomende met een afstand van 39 maal de omtrek der aarde. 4.600 van deze uren werden gevlogen door de vliegtuigen ingescheept op de schepen van het Eskader en door de zelfstandig in de archipel agerende groepen grote vliegtuigen.

Steeds is een groep Dornier te Ambon gestationneerd, voor machtsvertoon, contrôle op de visserij, verkenning en assistentie aan het B.B. in de Grote Oost. Herhaaldelijk wordt de hulp der vliegtuigen ingeroepen voor het brengen van medische hulp naar afgelegen streken en de evacuatie van zieken. De vliegtuigen blijven op hunne tochten als regel 3 maanden uit. Alle werkzaamheden welke in die tijd voorkomen, van het benzineladen tot het verwisselen van motoren en het herstellen van bodembeschadigingen, worden door de bootsbemanningen zelfstandig verricht. Geen wonder dat vindingrijkheid om met eenvoudige hulpmiddelen te werken ergens op een kali ver afgelegen van de bewoonde wereld, hoogtij viert.

Een militaire vliegdienst in deze tijden behoort te zijn een geheel oorlogsgerede organisatie die á la minute kan worden ingezet. Dit is de richtlijn welke een ieder bij de Marine Luchtvaart Dienst duidelijk voor ogen moet staan en waar alle oefeningen op zijn gericht.